

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Bc. L. R.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2018, č. j. 10 Af 34/2017 - 96,

t a k t o :

- I.** Návrh žalobce na ustanovení zástupce **s e z a m í t á .**
- II.** Kasační stížnost **s e v části směřující proti výroku I. a II.** usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2018, č. j. 10 Af 34/2017 - 96, **z a m í t á .**
- III.** Kasační stížnost **s e v části směřující proti výroku III.** usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2018, č. j. 10 Af 34/2017 - 96, **o d m í t á .**
- IV.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti v části směřující proti výroku I. a II. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2018, č. j. 10 Af 34/2017 - 96, **n e p ř i z n á v á .**
- V.** Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti v části směřující proti výroku III. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2018, č. j. 10 Af 34/2017 - 96.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení shora označeného usnesení Městského soudu v Praze (dále „městský soud“), kterým byl výrokem I. zamítnut návrh na osvobození od soudního poplatku, výrokem II. byl zamítnut návrh na ustanovení zástupce; výrokem III. byl stěžovatel vyzván k úhradě soudního poplatku za žalobu, současně byl poučen o právních následcích nesplnění výzvy.

[2] V kasační stížnosti stěžovatel ve zcela obecné rovině nesouhlasí s usnesením městského soudu, požaduje osvobození od soudního poplatku a ustanovení kvalifikovaného právního zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[3] Žalovaný se ke kasační stížnosti s ohledem na povahu věci nevyjadřoval.

[4] Stěžovatel v kasační stížnosti blíže nespecifikuje, který z výroků usnesení městského soudu napadá; Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., a dospěl k závěru, že dílem je kasační stížnost nedůvodná, dílem je nepřijatelná.

[5] Pokud jde o podmínku zaplacení soudního poplatku za danou kasační stížnost, Nejvyšší správní soud již v usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, dospěl k následujícímu závěru: „*Stěžovatel má povinnost zaplatit poplatek za řízení o kasační stížnosti jen tehdy, pokud kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé (o žalobě), či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností [§ 1 písm. a), § 2 odst. 2 písm. b) a § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích].*“ V této věci však nebylo napadeným usnesením rozhodováno o návrhu ve věci samé, jelikož se jedná o procesní rozhodnutí učiněné v řízení o žalobě, jímž se toto řízení nekončí. Žádost o osvobození od soudního poplatku pro řízení o kasační stížnosti považuje tedy Nejvyšší správní soud za bezpředmětnou, jelikož se na podání posuzované kasační stížnosti poplatková povinnost nevztahuje.

[6] Pokud jde o podmínku spočívající v obligatorním zastoupení stěžovatele bez příslušného právního vzdělání advokátem v řízení o kasační stížnosti, své závěry učiněné v citovaném rozhodnutí ve vztahu k soudnímu poplatku dále promítl rozšířený senát i do následující úvahy: „*Je-li podána kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o neosvobození od soudních poplatků, o neustanovení zástupce či proti jinému procesnímu usnesení učiněnému v řízení o žalobě, je rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti učiněno v rámci tohoto řízení, a proto se zde ustanovení § 105 odst. 1 a 2 s. ř. s. neuplatní.*“ Z citovaného usnesení rozšířeného senátu tedy plyne, že ani povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právního vzdělání advokátem není vyžadováno v těch případech, kdy kasační stížnost směřuje, tak jako v nyní posuzované věci, proti procesnímu rozhodnutí, jímž se řízení před městským soudem nekončí.

[7] I přesto musel Nejvyšší správní soud nejprve posoudit návrh stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení o dané kasační stížnosti, neboť byť není zastoupení stěžovatele advokátem v tomto řízení obligatorní, je jistě možné. Nejvyšší správní soud neshledal v případě stěžovatele nutnost právního zastoupení k ochraně jeho práv v řízení o podané kasační stížnosti. Projednávaná věc je jednoduché povahy, kasační stížnost je projednatelná a Nejvyšší správní soud o ní může bez dalšího, na základě podkladů obsažených v předloženém soudním spise, rozhodnout. Nejvyšší správní soud proto návrh stěžovatele na ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení před kasačním soudem zamítl.

[8] Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadené usnesení městského soudu z hlediska jeho zákonnosti [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Neshledal důvodnou námitku stran neosvobození od soudního poplatku ani námitku ohledně neustanovení zástupce v řízení před městským soudem. V této souvislosti je důležité uvést, že v řízení o správní žalobě před krajským (zde městským) soudem není zastoupení advokátem povinné. Soudní řád správní (§ 35 odst. 9 s. ř. s. ve spojení s § 36 odst. 3 s. ř. s.) však umožňuje účastníkovi řízení zástupce ustanovit, a to za kumulativního splnění čtyř podmínek: 1) musí být podán návrh na ustanovení zástupce, 2) samotný návrh na zahájení řízení nesmí být zjevně neúspěšný, 3) účastník musí doložit nedostatek prostředků a 4) ustanovení zástupce musí být nezbytně třeba k ochraně jeho práv (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2015, č. j. 1 As 197/2015 - 19).

pokračování

[9] Nejvyšší správní soud považuje za vhodné předeslat, že v posuzované věci městský soud již usnesením ze dne 7. 3. 2018, č. j. 10 Af 34/2017 – 75, odmítl žalobu T. R. (výrok I.), neboť uvedeným platebním výměrem nebyla dotčena její právní sféra a žalobu tedy podala jako neoprávněná osoba. Výrokem IV. poté městský soud zamítl žádosti obou žalobců (tedy i stěžovatele) o ustanovení zástupce a výroky II. a III. rozhodl o nákladech řízení.

[10] Stěžovatel (spolu se svojí matkou) podal proti usnesení městského soudu kasační stížnost. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 25. 7. 2018, č. j. 8 Afs 61/2018 – 70, kasační stížnost stěžovatele odmítl a řízení o kasační stížnosti T. R. zastavil, neboť nezaplatila soudní poplatek za kasační stížnost. V návaznosti na toto usnesení Nejvyššího správního soudu stěžovatel i T. R. učinili mj. k městskému soudu ke sp. zn. 10 Af 34/2017 další podání označené jako „*OBNOVA ŘÍZENÍ A PRO ZMATEČNOST*“, „*DOVOLÁNÍ NEPLATNOSTI PRÁVNÍCH ÚKONŮ – NESPRÁVNÝ POSTUP*“ a „*žádost o přiznání osvobození od soudních poplatků a ustanovení právního zástupce*“. Toto podání bylo adresováno také Krajskému soudu v Praze, Nejvyššímu správnímu soudu, Odvolacímu finančnímu ředitelství a Finančnímu úřadu pro Prahu 6. Oba podatelé v tomto podání znovu obsáhle poukazovali na jejich osobní situaci s tím, že opět požádali městský soud o ustanovení zástupce pro řízení a osvobození od soudních poplatků.

[11] Jak vyplynulo ze soudního spisu, Městský soud opakovaně posoudil doloženou osobní, majetkovou a výdělkovou situaci stěžovatele; z potvrzení o majetkových poměrech městský soud dospěl k závěru, že stěžovatel nedisponuje natolik nízkými příjmy, aby bylo možno dospět k závěru, že nemá dostatečné prostředky ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s.; poukázal přitom na to, že stěžovatel ani oproti své předchozí žádosti o osvobození od soudního poplatku neuvádí žádné jiné údaje, které by svědčily zásadní změně jeho majetkové situace nebo, že by nastala nová skutečnost, kterou městský soud dosud neposuzoval. K žádosti o ustanovení zástupce pro řízení městský soud poukázal na § 35 odst. 9 s. ř. s., dle kterého musí být splněny kumulativně dvě podmínky, a to sice existence předpokladů pro osvobození od soudních poplatků a nezbytnost ustanovení zástupce k ochraně práv navrhovatele. Jelikož není splněna již první podmínka, neboť soud neshledal existenci předpokladů pro osvobození od soudních poplatků, návrh stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení taktéž zamítl.

[12] Nejvyšší správní soud konstatuje, že z napadeného usnesení městského soudu jsou zjevné důvody, pro které městský soud stěžovateli osvobození od soudního poplatku ani právní zastoupení nepřiznal. S posouzením věci městským soudem se zdejší soud ztotožňuje.

[13] Co se týče výroku III. napadeného usnesení městského soudu, kterým bylo stěžovateli uloženo splnění poplatkové povinnosti, je kasační stížnost nepřijatelná. V daném případě se jedná o rozhodnutí, které je ze soudního přezkumu vyloučeno podle § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s., neboť se jedná o rozhodnutí, kterým se pouze upravuje vedení řízení.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti v části směřující proti výrokům I. a II. napadeného usnesení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první ve spojení s § 120 s. ř. s.; úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné administrativní činnosti v tomto řízení nevznikly, proto mu Nejvyšší správní soud, byť by mu právo na náhradu nákladů řízení svědčilo, náhradu nákladů nepřiznal. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti v části směřující proti výroku III. napadeného usnesení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 3

ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, pokud byl návrh odmítnut.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 8. února 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu